

Tvåhövdad

Reko Sallinen var alltid mycket glad över att komma till Ulvila, som om han inte hade uppskattat sin egen gård långt utanför staden. Han var alltid glad när det var dags för honom att åka in till stan igen för att handla med borgarna. Han var en bra match för borgarna, så bra att han till och med var föremål för en tävling. Detta kunde inte undgå att öka Rekos självbelåtenhet, som ibland kunde bryta ut som ett brusande hav. Trots sin självbelåtenhet tålde han inte sitt eget sällskap, så han drack ofta hemma tills han glömde bort sin ensamhet. Reko var en likgiltig ung man som inte var intresserad av att finna svar på frågor - han hade aldrig varit intresserad av att ta reda på vem Gud var - tvärtom var han en trotsig och obetydlig skrytmåns.

Reko var därför alltid på dåligt humör, utom när han var på väg till Ulvila. Den här hösteftermiddagen var han och hans häst så nära att han kunde se den höga kyrkan resa sig ur de rökfyllda kullarna. På avstånd såg den ut som en stor sten som stod orubblig bland sjöns grå vatten. Himlen var färglös, men Reko brydde sig inte om sådana saker. Han väntade på att få träffa en gammal bekant, Lauri Hassinen, som han förmodligen skulle göra ännu en bra affär med och gå ut och dricka.

Reko var på väg mot Ulvilas hjärta, Liikisto, som var ett handelscentrum. Där bytte varor och pengar ägare med tillstånd av kungen själv. Liikistö var som en liten ö, omgiven av naturliga vallgravar och skyddad av en stenmur. Ur Rekos synvinkel verkade stenmuren särskilt genomtänkt, för annars var alla hus bara trista timmerbyggnader vars konturer suddades ut i bakgrunden när natten föll på. Bortom muren låg däremot det oändliga havet, varifrån fartyg då och då anlöpte hamn.

Vägen under Reko och hans häst började bli lerig. Hästens hovar sjönk djupt ner i ravinen och gjorde manövreringen till en utmaning. Reko önskade att han hade kunnat knyta träsandaler till hästens hovar - precis som han hade gjort, men bara på sina egna läderskor för att hålla fötterna torra. Men när Reko nådde bron över vallgraven var det slut på oron. Efter att ha korsat den breda plankbron stannade han vid porten för att betala en liten tull.

Hans vän väntade redan på honom.

"Gamle vän!" ropade Lauri Hassinen när han såg Reko komma trampande innanför murarna. "Jag har väntat på dig hela dagen - titta - där borta", Lauri pekade med ett tjockt finger på en rutten bänk där det redan satt nya människor, "jag har suttit där borta hela dagen, bara suttit och stirrat på porten och väntat på att du skulle dyka upp. Jag ville nästan lära mig läsa! Det börjar bli så tråkigt!" Reko var alltid road av Lauris märkliga och idiosynkratiska sätt att tala, som ibland kunde vara svårt att förstå. "Tänk på vad du säger, min kära. Se till att du inte kallar mig gammal igen, för då får du smaka på min knytnäve spetsad med råstyrka!"

"Lugna ner dig, van - , min vän, jag skojade bara!" Några svettdroppar föll på Laur's panna. "Har du allt? Om du har allt vi kom överens om, betalar jag samma summa som förra året och allt är klart med en handviftning, eller hur? Vi är kvitt, och vi kan utan vidare fortsätta med det vi var menade att göra, nämligen att dricka - "

"Så era valutor har förblivit desamma om ni betalar samma belopp, har jag rätt?" Reko avbröt, lite irriterad; han hade naturligtvis hoppats på en större vinst.

Lauri såg besvårad ut och kliade sig i tinningen. "Javisst! Javisst, javisst. Det är fortfarande samma som förra året."

"Okej, då så." Reko tittade på Lauri med osäkra ögon. "Ska du ta med flingorna till Åbo igen?" Lauris ansikte stramades till. "Jag måste."

"Lycka till med det. Jag önskar att jag kunde följa med dig", sade Reko och klappade sin kamrat på axeln. "Okej, ska vi gå då? Ska vi gå då?"

Ett stort mörker sänkte sig över staden när Reko och Lauri började gå mot St. Gertrude's Guildhall. De hade en rolig kväll framför sig, eftersom gillena återigen anordnade en fest där det inte bara blev diskussioner mellan bönder och borgare, utan också en rejäl, ohämmad dryckessession.

Skråhuset hade byggts som en hyllning till den heliga Gertrud, som skyddade alla köpmän och resenärer. Därför dök ofta utlänningar, särskilt tyskar, upp på festerna för att träffa lokalbefolkningen i Guildhall.

När de närmade sig gilleshuset såg männen vad som såg ut som utomjordiska figurer som stod framför det och talade ett språk som de inte kunde förklara. Deras språk var snabbt och hotfullt och verkade helt galet i vanliga medborgares öron. Som om de talade upp och ner, skrattade Reko för sig själv. Reko och Lauri närmade sig de märkliga männen.

"Tyskar!" Lauri viskade i Rekos öra.

Reko fick en rolig idé i huvudet som fick honom att stanna till vid tyskarna och tala retsamt till dem:

"God kväll, mina herrar. Eller ska jag hellre kalla er damer? Ni ser ju så feminina ut!"

"Ja, och vi säljer kvinnokläder! Gör ni?" sa Lauri.

Tyskarna höjde likgiltigt på ögonbrynen medan Reko och Lauri skrattade.

"*Idioter*", skämtade en av tyskarna innan de gick därifrån.

Lauri var glad i hågen. "Det finns inget bättre än att tala finska med tyskar som inte förstår ett ord av vad jag säger!"

"Du har helt rätt!"

Reko fick syn på en ung kvinna som kom ut ur gilleshuset och var övertygad om att hon också var tyska. "Titta på det här."

Reko tog på sig ett fjäskande uttryck och sa till kvinnan med den ljuvaste ton i rösten: "Jag har aldrig sett en så ful kvinna i hela mitt liv, vill du gifta dig med mig?"

Den ljushåriga kvinnan stannade upp framför Reko när hon hörde dessa märkliga ord. Sedan svarade hon: "Nej."

Kvinnan såg förvirrad, men samtidigt något sårad ut, när hon gick bort från Reko. Lauri kunde inte tro vad han såg. "Reko! Vad i hela friden tänkte du på? Han är inte tysk!"

"Men jag trodde att han var det!"

"Han är svensk, men han förstår finska bättre än du!"

"Och hon var så vacker!" Reko nästan skrek. "Och jag som sa att hon såg förskräcklig ut."

Reko föll ihop på marken och började förebrå sig själv, kanske för första gången i sitt liv. Han hade aldrig sett något så förtrollande och charmigt. Den unga kvinnans ansikte var nu för evigt inristat i hans tankar, där det skulle komma tillbaka till honom om och om igen. Ansiktet var smalt men fullt av färg, milt och vänligt. Han skulle aldrig bli av med dem - aldrig.

"Vet du vad han heter?" Reko frågade Lauri, nedslagen. "Vem var han?"

"Hon hette Katerina Halland."

Katerina Hallands långa klänning fladdrade i vinden när hon gick längs gatorna i affärsdistriktet. Gatorna var smala och belagda med plankor. Morgonen hade ännu inte riktigt grytt, men Katerina hade vaknat och kände ett trängande behov av att komma ut på en promenad. I morgonens skymning gick några andra kvinnor med beslöjat hår mot henne, och synen av dessa slöjor gjorde Katerina avundsjuk. En slöja var ett tecken på rikedom - och på att bäraren var gift.

Katerinas högsta dröm hade varit att få gifta sig och att få gifta sig med någon av äkta kärlek. Men hon var så blyg att hon inte ens vågade tala med män. Händelsen kvällen innan hade satt spår i Katerinas sinne, för mannens märkliga fråga tycktes håna hennes drömmar. Vem var den där mannen? Varför hånade han mig?

Efter en rundtur på Liikistö och ett besök på kyrkogården återvände Katerina hem. Det var mörkt på värdshuset, men Katerinas far var redan vaken, för han hade bett henne komma och prata med honom.

"Katerina?" Hennes far ropade när Katerina kom in i stugan. "Är det du?"

"Ja far, det är jag."

"Kommer du hit? Jag har något att berätta för dig."

Katerinas far, Matts Halland, var en vanlig borgare i affärsdistriktet. Han hade flyttat till Ulvila på kungens order och ägde nu en liten fastighet där. Förutom sin egen damm hade han köpt en gård utanför staden, som var tänkt att ge trygghet i osäkra tider. På hans tid hade staden dock inte brunnit.

"Sätt dig", sade Matts till sin dotter.

Katerina satte sig på en bänk som var täckt med ekorrskinn.

"Så där", började Matts. "Jag vet inte riktigt var jag ska börja, men... jag tycker att det är dags att du gifter dig."

Katerina blev förvirrad. "Giftna mig? Men pappa, med vem?"

"Oroa dig inte, jag har redan planerat allt med en i familjen", försäkrade hennes far henne. "Du ska giftna dig med Eero Matinpoja, och på så sätt behåller vi alla våra landegendomar i familjen, okej? Jag är säker på att du förstår."

"Men", började Katerina gråta, "jag känner honom inte ens. Och jag talar knappt någon finska! Jag vill giftna mig med någon för att jag älskar honom - inte för att du säger det!"

Matts höjde sin röst hotfullt. "KÄRLEKEN KOMMER UNDER ÄKTENSKAPET! Det är det enda sättet för oss att behålla vår egendom i familjen, förstår du inte det?"

"NEJ!" Katerina skrek med ett gråt i halsen och sprang iväg.

I Lauri Hassinens stuga var bordet dukat för kvällsmat. Reko och Lauri satt tålmodigt vid bordet medan Lauris fru avslutade måltiden. Till bordet hade man tagit fram torkad gädda, bröd med håll och soppa, som man sparat till nästa dag. Männen drack öl av kornet, men Lauris fru Maria höll igen på sakén, eftersom hon väntade barn.

"Vad är det där?" frågade Reko och pekade på träkruset där Marias vassle stod.

"Jaså, en vassle?" svarade Lauri. "Det är någon slags vätska, du vet ... som kommer ut ur mjölken när man koagulerar den."

Vassle verkade äckligt för Reko, så han flinade av äckel. Han började skopa upp fisken på sin stenhårda brödbit.

"Ber du inte bordsbön innan du börjar?" Laur's fru Maria blev förvånad.

Reko blev paralyserad. "Vad?"

"En bön för mat!" Lauri nästan utbrast. "Tackar du inte Gud för din mat?"

"Tacka vem?" Reko blev ännu mer förvirrad.

För ett ögonblick blev det helt tyst på värdshuset. Lauri och Maria tittade på varandra tills Maria tände några eldar och satte sig vid bordet med männen. Hon korsade armarna och började tacka sin skapare med uppriktiga ord. Lauri stämde in, men Reko lyssnade bara. Vem var denne mystiske Gud? undrade han.

Omedelbart efter bönen sa Lauri: "Jag har en bra historia till dig. Den har att göra med kyrkogården på Liikistö."

"Han berättar alltid historier om kyrkogården på Liikistö", sa Maria till Reko.

"Jag hörde av en vän", fortsatte Lauri, "att ett spöke har setts på kyrkogården igen! Jag visste att den var hemsökt. Men det här spöket - "

Plötsligt hördes en kraftig knackning på dörren, som inte upphörde. Det bara fortsatte och fortsatte. Reko tittade på Laur. "Tänker du inte öppna?"

Lauri var stel av rädsla. "Eh - jag vet inte ..."

"Okej", sa Reko och reste sig från bordet. "Jag går om du är så feg."

Reko gick till dörren och öppnade den, trött på att knacka. Hans ansiktsuttryck ändrades dock när han såg den skrämda mannen bakom dörren. Mannen skakade av rädsla och hade inte fått fram ett ord.

"Vad är det?" frågade Reko och blev själv lite hysterisk.

"Pe - pe - förrädare ...", stammade mannen. "Jo - någon har ... stängt porten. Någon har stängt porten! Kom igen nu!"

Mannen gick iväg i all hast. Reko tittade på Laur, men började sedan springa efter mannen. Lauri följde efter och tillsammans gick de mot porten. Runt porten hade många människor redan samlats med facklor i händerna. Det var ett oförklarligt oväsen och folk skrek åt varandra. Så steg någon fram ur folkmassan och ropade: "PORTEN ÄR STÄNGD! VI ÄR FAST HÄR OCH KAN INTE KOMMA UT! OCH TÄNK! TITTA PÅ HAVET!"

Människorna slogs sinsemellan om att få se havet. Reko kunde bara få en skymt, men det räckte. Ett dussin fartyg närmade sig verksamheten från fjärran havet. Alla visste vad det betydde. Piraterna - Vital Brothers - var på väg för att plundra staden, och de skulle inte lämna något, ingenting efter sig.

"Vi måste hitta förrädarna och hämnas dem!"

"NEJ! Låt oss bara bevärma oss och slåss mot banditerna!"

"Låt oss be Gud om nåd!"

S:ta Gertruds gillesal kryllade av rastlösa människor. Runt det långa bordet trängdes minst tjugo personer som diskuterade sinsemellan och om vem som skulle bestämma nästa steg. De rikare nätklädda köpmännen i affärssamhället fruktade för sin egendom och var envist fast beslutna att se till att den säkrades. Bönderna ägde inget annat i staden än sina egna handsyddas kläder och förespråkade därför ett gemensamt motstånd mot fienden. Längst fram vid bordet satt prästen, som inte verkade ha någon värdighet i situationen.

Reko och Lauri följde de hetsiga diskussionerna från sidlinjen. De lutade sig mot väggen och såg hur människorna blev allt mer upprörda. Katerina Halland var också där, men männen ignorerade henne. Hon stod på andra sidan ladan.

"Jag litar på att kungen kommer att skicka sina trupper för att skydda oss", sa någon.

"Är du en dåre?" kraxade en annan. "De där skeppen kommer att vara i hamn i morgon bitti. Hur skulle kungen kunna veta om det här i tid? KAN HAN ENS BRY SIG?"

"Håna inte kungen!"

"Jag tycker att vi ska begrava våra dyrbaraste ägodelar under jorden, samla ihop allt som kan användas som stridsutrustning och slåss mot piraterna tillsammans!" ropade en huspojke.

"Det finns pirater överallt! Vi är inte tillräckligt många! Vi kommer att dö allihop!"

Prästen ställde sig plötsligt upp och slog näven i bordet. "Sluta upp med det där gnället och skrikandet! Ni har bara er själva att skylla. Ni har inte vetat hur man lever som en sann kristen, och det är så här Gud har straffat er!"

Den modigaste vågade stå upp mot prästen. "Ja, jag har ångrat mina synder och bett mina böner!"

"Har du, gode präst, stängt porten? Har du straffat oss?"

"Prästen är skyldig!" De andra stämde in.

Plötsligt uppstod ett fruktansvärt slagsmål med knutna nävar. Människor attackerade varandra, slog varandra så mycket de kunde. Reko var på väg att ge sig in i slagsmålet, men hann ifatt Katerina som var på väg ut ur huset. När Lauri meddelade att han skulle gå till sin fru bestämde sig Reko för att följa med Katerina ut.

Katerina hade gått till porten. Det fanns ingen annan i närheten, men skriken från gilleshuset var dämpade. Kvällen var mörk och dyster, men himlen var så klar att man kunde se fartyg som

närmade sig i gränslandet mellan himmel och hav. Rekos hjärta började bulta, dels av Katerinas närvaro, dels av det faktum att skeppen representerade hans nära förestående död. Och hur sakta men säkert de närmar sig, tänkte Reko.

Reko satte sig tyst bredvid Katerina och upptäckte att hon grät. Reko ville be om ursäkt för sitt tidigare beteende, men han visste inte om det var lämpligt just nu - eller om det var nödvändigt om de ändå snart skulle dö allihop.

Men Reko samlade mod till sig. "Finns det något jag kan göra för att hjälpa till?"

Katerina skakade på huvudet och sa ingenting. Hon bara grät hejdlöst. Plötsligt tog hon tag i Reko och kramade om honom, kramade om honom så hårt hon kunde. Katerina kunde inte förstå varför hon gjorde det, hon var bara så desperat och av någon konstig anledning kände hon att hon var tvungen att lita på honom.

Katerina tänkte på fartygen som närmade sig, på det nära förestående slutet, och försökte kraxa på sin finska: "Min ... far vill ... att ... jag ... gifter mig ... med ... någon ... som ... jag inte känner ..."

Reko förstod vad Katerina talade om. "Jag är ledsen", sa hon.

De satt där en stund och stirrade ut mot horisonten. Genom grindens metallgaller såg de de annalkande fartygen och såg de sista människorna utanför murarna fly från staden. De hade blivit inlåsta och inte räddats.

Plötsligt vaknade Katerina och bröt sig loss från Reko. "Förlåt... vad heter du?"

"Reko. Jag är Reko. Och du är Katerina?"

Katerina nickade och var tyst igen en stund. Sedan sa hon: "Tack för att du... är här."

Katerina blev förvånad över hur snabbt hon fattade tycke för Rekos ansikte och drag. Hon kunde inte avgöra om den brännande känslan i bröstet var rädsla - eller kärlek. Men Rekos leende fick henne att glömma banditerna för ett ögonblick.

I samma ögonblick dök en man som presenterade sig som Lauri Hassis upp bredvid dem. Reko berättade att de var vänner, och Katerina försökte säga att hon också var glad att träffa honom.

Katerina blev tyst, men lyssnade intresserat på Rekos och Lauris samtal.

"Är allt bra med Maria?" Reko frågade Lauri.

"Ja, allt är bra", suckade Lauri. "E - jag vet bara inte vad det är som händer."

"Varför då?"

"Se dig för, Reko", Lauris röst var full av rädsla. "Vi kommer att dö i morgon. Jag önskar bara att jag hade fått se min förstfödde."

Alla tre föll i djupa tankar. Vinden virvlade runt dem för ett ögonblick, men till slut tystnade allt igen.

"Jag skulle ha velat ha känt Gud", sa Reko efter en stunds eftertanke.

"*Jag skulle ha velat gifta mig med någon som jag verkligen älskar*", sa Ka-terina.

Reko och Katerina tittade på varandra, och Lauri märkte det. Men han sa ingenting. Han flyttade sig för att titta på piratskeppen som närmade sig, och hans mage började kurra.

"Har du tänkt på hur de ser ut?" Lauri skrämde upp sig själv igen. "De där piraterna, menar du?"

"Inte vackra", sa Katerina och skrattade till och med lite.

"Tvåhövdade, barnätande varelser som använder sina offers händer som vapen!" Reko utbrast.

Lauri blev alldeles blek. "Reko! Skräm mig inte!"

"Men hur vet vi det?" Reko blev allvarlig. "Hur vet vi vad som väntar oss?"

Träden slickade ovanför hyddorna, mörkret täckte trädens löv, och trädens löv föll till marken.

Reko, Lauri och Katerina reste sig sakta upp och tittade på fartygen på havet. De kunde redan se piraternas rasande skrik och hur deras stad fattade eld. De kunde se hur all egendom skulle tas ifrån dem och hur alla människor skulle försvinna. För ett ögonblick kunde de stå där, i frid.

Reko tog fortfarande Katerina i handen och undrade: "Eller kommer kungens trupper att hinna fram i tid trots allt?"

Översatt med DeepL.com (Pro-version)